

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általalatok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. márczius 6-án.

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
Egyes számok kaphatók: a dohánytözsdekben.

A függetlenségi párt és a delegációk.

Béke a szurony erdőben.

A függetlenségi párt — a Kossuth Ferenc pártját értem — a legkényelmesebb részt választotta magának a honfiai kötelességek teljesítésénél. Roppant büszke az ő hazafiságára, a melyet ki is árendált a magyar nemzetől, mert ha arról van szó, hogy ki az igaz magyar, akkor mindenki hazaáruló a szemében, de ha arról van szó, hogy ki fárad, ki dolgozik hazájáért, akkor félreáll, duzzog, adja a bankot és a haragosat. A delegációba pl. nem megy be, hogy ott azt az átkos, közöstudgyes rendszert az ő régi buzogányával döngesse, hanem ráhagyja az ország óhajainak kifejezését a néppártra és az Ugron-pártra, tanulmányozzanak azok, beszéljenek azok, ő meglegszik a sült galambbal, a mely a szájába repül. A minap Rakovszky István alaposan az orruk alá dörgölte, hogy miért engedi az a hazafias 48-as párt magát beleolvasztani a kormánypartba (mert hiszen a Kossuth-pártiak helyett a kormánypart a saját embereit ülteti be a delegációba) miért engedi, hogy három néppárti és két Ugron-párti képviselő végezze az osztrák szellemű közös miniszterek munkájának

ellenőrzését? Megrettentek, de azért nem dolgoznak, mertők haraguzsznak a németre.

Pedig volna ám ott ok utána nézni annak a gazdálkodásnak. Mi adófizető polgárok szinte beleszakadunk a fizetésbe, keservesen jajdulunk fel, hogy ne akarjanak bennünket elevenen megnyuzni, ott pedig csak úgy dobálóznak a milliókkal. Itt jajgatunk, hogy a adóinkat 100—200 perccenttel srófolták hirtelenbe fel, ott pedig a közös-hadügyminister mosolyogva kér potom 38 millió forintot, mert hát ő meguntta a régi ágyuit és most ujakkal akar játszani. És még sziveskedik kilátásba helyezni, hogy jövőre csak bagatell 40 millióval lehet kielégíteni. Hieronymi és Tisza István gróf szinte mosolyogva adták beleegyezésüket és örömmel szavazták meg a milliókat, s kijelentették, hogy még újabb kiadásokat is szivesen megszavaznak. Fejérvári Géza báró föl is buzdult a szép biztatáson és rögtön kért 5 milliót és 400 ezer koronát katonásdira, hiszen van a miből fizethetjük, a kormánypart delegátusok ugyanis megszavazzák, a többiek pedig csak belerekedhettek már az ellenzéki beszédekbe.

Zichy János gróf kifejezést adott a nemzet méltatlankodásának, hogy oly könnyen dobálják a pénzünket, rámutatott azokra a nyomorúságos

állapotokra, a melyek immár az elpattanásig kifeszítették a hűrt. En egyáltalán nem értem — ugymond — hogy miért szükséges a hadi terheket ily mérvben, ilyen tetemes módon állandóan emelni, annál is inkább, mert senki sincsen, a ki nekem csak megfőzélitőleg is meg tudná mondani, hogy ezen teheremelések a hadsereget illetőleg meddig fognak tartani, mikor fog beállni az a momentum, a melyben az legalább egy időre stagnálni fog. Elvégre azt hiszem, okvetlenül számolni kell a viszonyokkal, a nemzet anyagi erejével és tekintetbe kell venni azt, hogy ha már nagy áldozatok árán és a dualizmus révén ennek a monarchiának nagyhatalmi pozícióit adtuk, a melyet az teljesen kitölt és kitölti azt a béke, különösen az európai béke érdekében, akkor okvetlenül gyümölcsözötni is kell azt az előnyös helyzetet, a mely ebből ered és mindenekelőtt arra kell gondolni, hogy nem azért hoztunk oly tetemes áldozatokat a monarchia nagyhatalmi állásának megteremtése és fenntartása érdekében, hogy ezen áldozatokból ismét új áldozatok eredjenek, hanem azért, hogy ebből a nemzetnek anyagi és erkölcsi haszna váljék. Mert végre nem kell az embernek mincig ellenzéki érületűnek lennie, arra, hogy ne akarjon mindig, minden körülmények között mindene ráhuztatni.

Sajnálatos jelenség az, t. országos bizottság, ha valaki akár itt, akár az országgyűlésen feláll és a hármass szövetséget támadja, amint pl. Holló Lajos t. képviselőtársam és előtte Ugron Gábor tették, akkor azonnal felállanak és azt mondják: Kerem, a békenek leg hatalmasabb phalanxát támadják meg! Vegyék figyelembe, hogy ha ez a hármass szövetség nem léteznék, akkor

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCÁJA.

A kereszt.

(Edm.)

*Szívem, miért vagy szomorú?
Ne csüggedj el!
Ha szenvedés még oly heves,
Isten kegyel!*

*Ha enyhülés, remény-csillag
Semerre nincs,
Nézd Golgotha szent keresztjét,
Ez drága kiincs.*

*Ott függ az ég és föld között,
Elhagyatva,
A ki értünk szeretetből
Vérét adta.*

*Ne csüggedj el, fentart léged
Isten karja;
Mondd szenvedés közt egyre est:
„Ó akarja.“*

Haza mentem . . .

Haza mentem. Oda, hol először hallottam a madár dalolását, hol először kulcsoltam össze imára kezemet a harang hívogató szavára. Ott süttő legfényesebben nekem a nap. Ott volt legpompázóbb a rét. Ott üztem először a

mezőn pajzán játszai kedvel a virágról-virágra csapongó pillangót s ott tudtam meg azt is, hogy e föld a siralom völgye s nem az öröm.

Beh korán is gördült le orcámon az első keserű könny! Mert azt hiszem, hogy én is nagyon fájdalmasan zokogtam, midőn körülállottuk apám koporsóját. Ereztem, hogy nagyon komoly pillanat volt az, midőn minden ismerős tekintetéről hideg, néma fájdalmat olvastam le s midőn anyám mindig rám mosolygó szemét könnyekkel megtelve láttam.

Elmult sok tavasz, sok tél. Idegen lettem otthon. Csak a harangszava a régi ismerősöm és a temető néma csendje. A gyepel benőtt sírok nem többé. Mert midőn átlettem a temető kapuját, látom, hogy a sírok nagy része behoradt, eltaposták vagy felásták.

A keresztet elkorhadtak, kitördeltek. Darabjaikat összeszedte valami szegény üres lélek. Egyik sír olyan lett, mint a másik.

Neki indulok apám sírja felé azon a leg-rövidebb, keskeny, girbe-görbe uton a sírok között, a melyet oly sokszor megártam gyermekkoromban.

Vannak pillanatok az életben, a melyeket az ember soha sem felejt, érzelmek, melyeket elmondani, leírni nem tud, fájdalom, mit vissza nem kíván, vagy tán örül, büszke, hogy nem roskadt össze alatta.

Nem kevésbé emlékezetes marad e leg-utolsó látogatásom apám sírjánál.

De hisz nem voltam nála. Csak elmentem! Kerestem, de nem találtam meg, azért nem fogom elfelejteni. Elkorhad és kitorított az ő keresztfája

is, miként a szomszédjait. A lilom is tán kivett sírjáról, mert a természet csak akkor ébredt. Arról sem ismerhettem rá.

Es vissza-vissza mentem az uton és újra visszatertem, biztatva magam: talán elvetedtem. De hiába! Még szomoruban zizegett a száraz fűszál az elhagyott sírokon, mint valami búss panasz: „ugy-e, de elhagyottak lettünk!“

El kellett mennem s nem mondhattam imát porai felett. Nem borulhattam, nem hullathattam könnyeket sírhalmára.

Magam bolygom az életet. Az a gyenge, állhatatlan szív volt iránytűm — őh be kevés — s mégis ez marad árvaságom legszomorubb emléke.

Most tanultam, hogy miadennél nagyobb fájdalom nem sírhatni. Hisz a könnyek oldják meg a bánatot. S a mint felszáradt orcánkról az utolsó csep, elmult minden fájdalmunk, miként a zivatar után tisztul meg az ég s üde lesz a levegő.

Ne szedjétek össze a temető összetörött keresztfáit, vagy ne vessétek félre az utból, hanem tüzszétek inkább a sírra. Ha csak egy szilánkja marad meg, könnyebben talál a hazatért idegen.

Es ugy érzem, hogy jobban fáj a sírban, ha nem találnak rájuk, mintha csak egy tört ág a fejfájok.

Idegen lettem otthon. Csak a harang szava a régi ismerősöm és a temető néma csendje. A gyepel benőtt sírok már nem többé.

Szabó Gyula.

sokkal nagyobb terheket kellene e nemzet válla alá róni, mert akkor egy óázison állana ez a nemzet, mindenféle biztosíték nélkül és sokkal nagyobb erőre volna szüksége, mint ma, hogy létét biztosítsa; most pedig, t. országos bizottság, hogy a béke biztosítva van, hogy a hármasszövetség meg fog újítani, most, hogy a közvélemény nagy része tagadhatatlanul a hármasszövetség mellett foglal állást, most meg azt mondják, hogy azért kell ily hihetetlen mértékben fokozni a hadi terheket, mert a hármasszövetségben levő államok egyike sem tűrheti meg azt, hogy egyik vagy másik nálánál gyengébb legyen és így a hármasszövetség fegmaradásának érdekében szükséges az, hogy az ezen szövetségben levő mind a három hatalmasság hadi erejét a lehetetlenség határáig terjessze.

Az orosz cár ő felsége, gondolom, két évvel ezelőtt a hágai békekonzferenciának egybehívása által mutatta ki békés szándékait, mert hisz ő a világbékeknek megvalósítását célozta ezen konzferencia összehívásával. A német császár minden egyes alkalmat felhasznál arra, hogy kifejezze szándékait és törekvésait az európai béke fenntartására. Olaszország a béke érdekében lépett be a hármasszövetségbe; Franciaország Oroszországgal ismét csak az európai béke érdekében szövetséges; Bülow gróf birodalmi kancellár csak a legutóbbi napokban nyilatkozott, gondolom, a „Figaro” munkatársa előtt úgy, hogy talán sohasem volt az európai láthatár olyan tiszta és talán még sohasem láttak olyan kevés fekete pontot a politikai láthatáron, mint ez idő szerint. Európa összes államai a béke biztosítására a legnagyobb harmoniában van és mit látunk ezzel szemben? Azt, hogy mi állandóan öntetjük az ágyukat; rendszeresítjük a tábori ütegosztályokat; hegyi tüzérséget szervezünk és ezenfelül másfélszáz milliónyi hiteltel van szüksége ma éppen ezen célból az államnak. A kormány azon gondolkodik és arról gondoskodik, hogy az üjonclétszám szaporítására megfelelő módot találjon, szóval, minden olyan intézkedést megtesznek, mintha tényleg háború előtt állnának. Ilyen körülmények között azt kérdem, hogy mi jót várhatunk mi attól a békétől, a mely a hadviselés egész súlyával nehezedik reánk és mi okunk van ragaszkodni azokhoz a politikai konjunkturákhoz és konstellációkhoz, a melyek eddig tulajdonképpen semmiféle praktikus haszonnal a nemzetre nem jártak? sokkal egyszerűbb és logikusabb volna, úgy felállítani a tételt, hogy vagy tényleg a béke érdekében létesült ez a szövetség és az Oroszországgal való meg egyezés, a béke tehát biztosítva van és akkor semmi által sem lehet indokolni a hadügyi terhek folytonos emelkedését; — vagy tényleg állandóan kell fokozni a terheket és akkor a béke érdekében létrehozott meg egyezések és szövetségek legalább is problematikus értékűek, — nem találom meg a kormányval szemben a bizalmi alapot és egy szerszám nem látom a nemzet azon anyagi erejét, amely ezen terheket elviselni képes volna, nem tudom, hogy milyen alapon szavazhatnám meg ezen költségeket és ezen óriási terheket, amelyeket a hadügyi kormány ma a nemzetől kér. Végre is felelős vagyok, t. országos bizottság, azon szavazatért, melyet leadni fogok, felelős vagyok legalább is az én lelkiismeretemmel szemben és én nem tudom, mivel indokolhatnám meg ezt az álláspontot, ha ezen rendkívüli és póthitel elfogadása mellett szavaznék, azért, mert sem a bizalmat, sem a szükségességet, sem a nemzet teherviselési képességét nem tudom odaállítani plauzibilis, elfogadható argumentum gyanánt.

Tehát az átkos, közösgyes, 67-es alapon álló néppártnak kell ezeket elmondani, hogy hallja meg a kormány, a közös hadügyminiszter, hogy miként gondokozik és érez a magyar nemzet. A függetlenségi Kossuth-párt pedig hallgat, durrog, lesi a készet, szid mindenkit, a ki nem olyan mint ő, neki mindenki schmar, pedig nem tesz egyebet, mint messziről kiabál, a honnan nem igen hallja senki.

Lapszemle.

Kossuth Ferenc szerény igényű ujságja, a „Független Magyarország”, mely arról a bizonyos *cseszneki paktumról* a zirci választás előtt és után egyaránt mélyesen hallgatott, tegnapi számában a pécsváradi választásról referálván, jónak látja megjegyezni, hogy „a néppárt a 48-as Kossuth párt programját csaknem teljesen kiséjtotta.” Hát ez egy primitív hazugság, melynek feltalálása csak a nevezett lap olvasó közönségét kompromittálja. A néppárt nem szokott programot kiséjtítani sehonnán, főleg a Kossuth-pártból nem. A mi a Kossuth-párt programjában jó van, az a néppártból való (ez historice tudjuk bizonyítani); ami meg a többi pl. a „bécsi hoppdámák,” a „Gotterhalte” és egyéb „átkos nemzetrontó” izék elleni üres handabandáit illeti, azokat legföllebb a mucsai politikusok fogják eltulajdonítani. Ország világ tudja már, hogy a néppárt komoly párt, mely a nép és haza javát komolyan akarja, és minden alkalommal megmutatja s nem kiabál őt, ahol tenni kell vásotl utcaügyek példájára a kerítésen keresztül. Persze ez is fáj a F. M-nak, azért írja, hogy a delegációban „egy-két ember kivételével alig van, aki opponálna a hadügyi költségvetésnek,” de jónak látja elhallgatni, hogy az az „egy-két ember” a néppárt és a 48-as pártból felekezeti gyűlöletből kimart Ugron párt tagja.

No de hagyjjan, azért a „hony-hazát mégis csak a Kossuth” párt handabandái fogják megmenteni.

A *Budapesti Hírlap* és a *pápai csalatkozhatatlanság*. A fentnevezett, nagyon színtelen, de annál kevésbé szerény ujság, Magyarország „jó-katholikusainak,” sőt a papság egy jó részének is leibzurnálja, tudvalevőleg, főleg vasárnapi számaiban szereti adni a nagy diplomatiát. Minden héten akad egy „nagy tekintélyű férfiú”-ja, kinek „kiváló tudománya,” „a világ folyásában való nagy tájékozottsága” minden egyes alkalommal erősen hangsúlyozatik. Csodálatos, dacára a rejtélyes ur, említett kiváló kvalitásai hozzá is, rendesen elveti a súlykot s tudatlannak mutatja magát olyan dolgokban is, melyeket jóra való gymnazista diáknak is illik tudnia. Legutóbb a Strossmayer és Stadleről írott cikkben hallatja szavát a nagy diplomata, mondván a következőket:

„Strossmayer most (a Giralmo-ügyben), abba a fájdalmas helyzetbe hozta Rómát, hogy a pápa egy újabb brève kibocsátásával *kénytelen volt saját kezével csorbát títani a csalatkozatlanság elvén.*”

Megelőzőleg ezeket olvassuk:

„Módjában van e sorok írójának *igen előkelő és a viszonyokat mélyéig ismerő urnak* észrevételeit következőkben összegezni...”

Szolgáljon e kijelentés mentesül a „sorok írójának”, ki az „igen előkelő ur” észrevételeinek összegezése által oly könnyelműen blamirozta magát az első helyen idézett nagyhangú kijelentésével.

Jó lélekkel tanácsolhatjuk a „sorok írójának”, máskor jobban válogassa meg „igen előkelő urait”, mert, mint a példa mutatja, azok az „urak” lehetnek „igen előkelők”, hanem az egyház dolgaihoz, tanaihoz sokszor csak annyit értenek, mint a hajdu a harangöntéshez. Az az „igen előkelő ur” a pápai infallibilis dolgában csak egy közönséges suszter, akiről már a régi rómaiak megmondották, hogy „maradjon a kaptafánál.”

UJDONSÁGOK.

— **Bérmaut.** Hétfőn Alapon folytatta a jószívű Főpásztor bérmakörútját, hol mintegy 40 tagból álló bandérium üdvözölte a határnál — mindmegannyi napsütötte arcu, magyar vérből való fiai a népek. Alsó-sz.-Iván és Alap községi üdvözlése után bevonult a főpásztor a feldiszített községbe. A bérmálás délben ért véget. Sz.-Iván és Alap iskolászeike jöttek meg tisztelgésre, kiket a fáradhatatlan főpásztor szavai szívük mélyéig meghatottak. Délben gazdag lakoma volt a plebánián, melyre a hivatalos személyiségek és a kerületi papság jelent meg. Mindenki elragadott megység püspökünk szeretetteljes, leereszkedő kegyessége. Mikor a nép üdvözlése között bevonult — akkor dobogott-e erősebben a szív vagy — mikor a 750 lélek bérmálását, ezt a nagy tömeget — a nyári nap forró hevében — azzal a benső nyugalommal megbérmálta, vagy mikor áldást hintve távozott? Ki tudná megmondani? Csak annyit érzett minden gyermeke, hogy jelszót soha igazabban még nem valóítottak meg, mint Fejérmegye főpásztor a magáét: „Charitate et labore.” Alapról Előszállásra ment a püspök, hova Vajda Ödön zirci apát is megérkezett a szeretett főpásztor fogadására.

— **Gróf Zichy Jenő Montenegroban.** Nikita montenegrói fejedeleme nagyon szives hangulattal hívta meg Zichy Jenő grófot *Mirko* montenegrói herceg esküvőjére, amely július 12-én lesz Cettinjében. Zichy Jenő gróf a levelet megmutatta *Goluchowszky* gróf külügyminiszternek, aki nagyon helyesnek találta, hogy a gróf a szives meghívást elfogadta. Zichy Jenő gróf tehát fényes magyar díszben s megfelelő kísérettel el is utazik a cettinjei esküvőre s magyar szokás szerint emléket fog felajánlani az ifju párnak.

— **Pápai jubileum.** Junius 1-én a csepeli róm. kath. flu és az állami leányiskola növendékei ő Szentségének 25 éves jubileuma emlékére kedves ünnepélyt rendeztek, a következő műsorral: A pápai himnust énekelte az ifjuság. „XIII. Leo” Bán Aladártól, szavaia Pabosi Gyula és „XIII. Leo életét” fölolvasta Vas Lujza tanuló. Ez után következett három kedves, egy fölönös szindarab, u. m. az „Ördög fia” Murray Károlytól, „A gothok” Móra Istvántól és a „Koldusasszony” Várady Antaltól. Mind a három darabot eredeti jelmezekben az ifjuság adta elő. A tíz szereplő közt hét németajku tanuló volt. Horn Mária alsó-ausztriai származású, csak 5 éve van Csepelen, tehát igazi német játszóita a főszerepek egyikét. A kis szereplők oly természetesen és híven játszottak, mintha ez kenyérük volna. Budapestről jött vendégek annyira meg voltak lepve, hogy ez nem hitték volna, miszerint a magyar nyelvben néhány év alatt ilyen eredményt lehet elérni. Ezt pedig csakis derék tantestületünknek köszönhetjük. Mind a r. kath., mind az állami tanító a legszebb egyetértésben működnek. A dícséret főleg *Bender* Sarolta áll. isk. igazg.-tanítónőt illeti, ki mély vallásossága által igazi lelke az állami leányiskolának, s fáradhatlan működésével a kis nebulókat, a részletekre is kiterjesztve betanította; a jelmezeket maga szerezte, egész szabad idejét az ünnepélynek szentelte. Ugyisinte *Mocsonyi* Ilona áll. tanítónő is. R. kath. főtanítónk *Klosiermayer* János mint ezermester a szinpadot készítette, szétszedhető és bármikor ismét összeállítható, *Schabik* Ferenc r. k. tanító mint karmester működött, a szüneteket az ifjuság által betanult két szölamu énekekkel töltötte ki. Az ünnepélyen befolyt 20 korona Péterfillérül.

— **Családi öröm.** Gróf Zichy-Ráfáelné, szül. Pállóvicini Edina grófnő, e hó 3-án, kedden délután egy egészséges leánygyermeknek adott életet Mosdóson (Somogy m.) Az ifju anya, valamint az ujszülött a körülményekhez képes jól érzik magukat. A kedves örömhír a gróf Zichy-családban mindenütt kedves meglepetést okozott.

— **A székesfejvári kerékkodolmi farsulat** legtöbb választmányi ülésén: sajnálattal vették tudomásul, hogy dr. Szabady József ügyvéd, hivatkozva nagymérvű elfoglaltságára és makacs torokbajára úgy a titkári, mint tanári állásáról lemondott. Az elnök szép szavakkal emlékezett meg dr. Szabady József 20 éven keresztül kifejtett ügybuzgó működéséről s indítványozza, hogy érdemeinek elismerésül az igazgató bizottság első tiszteletbeli tagjává választassék. A választmány a buzgó titkári működésért és azon, a kötelességteljesítést messze túlhaladó érdeklődésért és szeretetért, a melylyel a farsulat és a felső keresk. iskola iránt viseltetett, a melynek 18 éven át egyik büszkesége volt, köszönetét jegyzőkönyvileg fejezte ki s az elnök indítványához képest őt az igazgató bizottság tagjává választotta. A távozó titkári helyére dr. Schlamadinger Jenő ügyvéd választotta meg.

— **Göbel J. György** a városi polgári, elemi és iparos iskolák igazgatója — a mint értesülünk beadta kérvényét az iránt, hogy szeptember elsejétől teljesen nyugalomba vonulhasson. Egészségi állapotja helyreállt ugyan, de a nagy munka, a melyet a mindig lelkiismeretes, pontos és szorgalmas igazgató az ő nagy tevékenységet igénylő állásában kifejtteni szokott, akadályul szolgálának neki arra, hogy életének hátralévő napjait csendes nyugalomba tölthesse. Pedig ha valaki, úgy ő megeredmény a nyugalmat s hogy fáradságos, tetet-lelket emésztő munka után pihenésben tölthesse életének hátralévő éveit.

— **Esküvő.** Dr. Frisch Adolf, az orvosi kar egyik fiatal, rokonszenves tagja f. hó 17-én d. u. fél 2 órakor tartja esküvőjét a helybeli izr. imaházban Basch Adolf helybeli lakos szép és kedves leányával, Juliskával.

— **A lovasberényi szerelmi dráma.** A lapunkban már említett lovasberényi kettős öngyilkosság részleteiről a következőkben számolunk be: F. hó 3-án d. e. 9 óra tájban Elbert József mezőr jelentést tett a községi előjáróságánál, hogy a kath. temető mellett egy férfi holtteste s egy súlyos sebektől vérző nő fekszik. A jegyző azonnal a helyszínére ment, a leányt kihallgatta, a ki előadta, hogy Kenyer Julianna 16 éves, pákozdi illetőségű, budapesti gyári munkás; a férfi pedig Albrecht József lovasberényi illetőségű, budapesti lakos napzsámnya. Együtt jöttek Lovasberénybe, a hol reggel 4 óra tájban a temető mellett közös elhatározással meg akartak halni. Albrecht először őt mellbe, majd fejbe lötte s haláltekon lötte magát. A férfi mintegy 2 órai kínhalás után meghalt. A fegyver nem volt megtalálható az öngyilkosok közelében. Erre vonatkozólag a leány elmondta, hogy a lövések megtörténte után egy, a közben dolgozó kaszás ember szaladt hozzájuk s miután Albrecht zsebeit kikutatta, elmenekült. A revolvert valószínűleg az vitte el. A végzetes elhatározás indoklására a leány azt hozta fel, hogy szerették egymást, házasságra akartak lépni, de elháríthatatlan akadály jött közbe. A súlyosan sebesült leányt tegnap óta a helybeli Szent-György kórházban ápolják. A csendőrök a leány vallomása alapján megindították a nyomozást a halottraülő személyének kikutatása iránt. A leány arany nyakláncát, napernyőjét, Albrecht óráját, botját, szivartárcáját s 1 k. 36 fillér készpénzt egy közeli szénaboglyában elrejtve megtalálták, a tettest pedig Börgönd pusztán érték utól Gruber József lovasberényi lakos személyében, a ki tettét be is ismerte.

— **A moóri főszolgabíró,** mint már jeleztük, önmaga ellen vizsgálatot kért. A vizsgálat fogantatására végezték Huszár Agoston alispán tegnap Moórrott volt, tüzetes vizsgálat alá vette a főszolgabírói hivatal ügykezelését. A vizsgálati jegyzőkönyv most kiadatik a tiszti ügyészek véleményadását végezték s aztán a vizsgálatra hivattott bizottság meghozza határozatát. Addig ez ügyvel nem foglalkozunk.

— **Hangverseny.** A déli vasuti műhely dal-egyesülete f. hó 8-án, azaz vasárnap, a Tremkő-féle vendéglőben ifj. Jámbor Zsigmond egyetemi karmester vezetése alatt s a műhely zenekarának szíves közreműködésével hangversenyt rendez, melyre a nagyérdemű közönséget tisztelettel meghívja az Elnökség.

— **Zenevizsgák.** Kétszer egymásután előkelő közönségnek volt gyűléhelye a főgymnázium diszterme. Először Leeb Erzsike és Mariska zongoratanárnok számoltak be egy évi sáfárkodásükről, majd Námessy Mariska zongoratanárnó mutatta be tanítványaival fardozásának gyümölcsét. — Örvendhet Székesfejvári közönsége, hogy zenei téren oly erők állnak rendelkezésére, a kik nem kimélve időt s fáradságot, minden tudással szolgálják a művészet e szép nemét s hogy eredményesen, arról a legutóbbi zenevizsgán bárki meggyőződhetett.

— **A csendőrség köréből.** Matekovich Lajos őrnagy, II-od törzstiszt a helybeli csendőrség helyettesparancsnokává nevezetett ki. Syman József őrnagy, II-od törzstisztnek a beteglétszámon felüli vezetése elrendeltetvén, helyette Fery Oszkár százados Ungvárról ide helyzetetett át és megbízott a II-od törzstiszt teendőikkel.

— **A moóri járvány terjedése.** A kanyaró, vörheny és difteritisz mindegyre szedi áldozatait Moórrott. Alig van ház, a hol ragályos beteg ne volna. A tehetősebb szülők vidékre küldik gyermekeiket. Két héttel ezelőtt a veszedelmes járványt már kifojtották hittét és újból megnyiták a tizenegy héten át zárva volt iskolák ajtai. A kór azonban csak hamu alatt szunnyadó zsarát volt, hogy azután annál erősebben törjön ki. A járvány újból kezd dühöngni, ugyanígyra, hogy nemcsak az összes népiskolákat volt most már kénytelen a hatóság bezárni, hanem minden gyülekezés, csoportosulás, sőt — tekintettel a közegészségügyre felette veszedelmes állapotára — még a templomban való tömegesebb együttlét is tiltva van. A f. hó 15-ére tervezett bérnyálás is még eddig bizonytalan időre el lesz halasztva. A népiskolákban az idén meg sem tarthatják az évi záró-vizsgálatokat. A járványnak nemcsak gyermekek, hanem felnőttek is esnek áldozatul és újabb hatóságai rendeltetvén a járvány halottait 36 óra belül kell eltemetni. Brunner Istvánné 26 éves és Hübler Ferencné 20 éves asszonyok vörhenyben haltak meg. Az illetékes helyi hatóságok mindent elkövetnek, hogy a járványt elfojtsák, a köznép tudatlansága miatt azonban minden fáradságuk kárba vész. Hozzájárul a járvány terjesztéséhez, hogy nincs járványkörhád. A jobbára tulzsúfolt lakások inficiálva vannak.

— **Változások a megyei tisztkarban.** Udvardy Sándor megyei főszámvevő és Mészáros László ellenőr f. hó 1-én nyugalomba vonulván, ezek helyébe báró Fiath Pál főispán a főszámvevői állásra Szabó József árvaszéki számvevőt, ellenőrre pedig Vida Pál árvtári könyvvezetőt rendelte ki.

— **Az agg honvédeknek.** A régi dicsőségnek vitéz és a nemzet nagy történetkönyvébe arany betűkkel bejegyzett hőseiről mindig szívesen emlékezünk. Hiszen oly kevesen vannak már belőlük. A halál, a nagy kaszás mindennap — s bizony-bizony mindig kevesebbet — soroz be oda, a hol a közdelem után babért osztogatnak és örökös béke vár a harci riadó után. Ki ne örvendene azon, ha azoknak a jó öreg honvédeknek örömét látjuk, ha a késő aggkor örömeit valaki számukra minél kellemesebbé tenni igyekszik. Örömmel értesülünk, hogy Lehoczky Dániel, rácalmási földbírtokos, a ki maga is karddal kezében harcolt nemzetünk jogaiért és dicsőségéért, megemlékezett az ő jó öreg bajtársairól és három hektoliter jó bort küldött az agg honvédek menházába Budapestre. Legyen nekik egy-két jó napjuk, hadd villanjon fel szívükben a régi tűz, hadd emlékezzenek örömmel vissza azokra a nagy dicsőséges napokra, a mikor döngött az ágyu, s ropogott a puská, csengett, villogott az acél, a mikor piros vérről öntöztek a mező virágait s ha száz sebtől véreztek is, még a halál ölelése közt is azt suttogta ajkuk: *Előre fiúk, előre!* Bizonyára össze fogják koccintani a poharat, öreg szívükből s remegő ajkukról áldás fog fakadni arra, a ki most is igaz bajtársuk, a mikor annyian megfellekednek már a jó öreg honvédekről.

— **Jóváhagyati alapsabályok.** Az „Ercsi-műkedvelő társulat” és a „Verebi polgári kör” alapsabályait a belügyminiszter jóváhagyta.

— **Városi fürdők.** A hosszu zord tavaszt tikasztó kánikula váltotta fel s ez a körülmény teszi aktuálissá, hogy olvasóinkat értesítsük fürdőink megnyitásáról. A malomszatornabeli közfürdő már napokkal ezelőt ádatatott a közönség használatára a következő díjak mellett:

Egyszeri fürdésért, mely egy órahosszan túl egészségi szempontból sem terjedhet, személynként 6 fillér fizetendő. Egy külön zárkaért egy fürdés után 10 fillér, egy uszónadráért 4 fillér, egy lepedőért 6 fillér jár.

A rózsáskerti fürdő használati díja a következő: Egyszeri fürdésért, mely egy órahosszan túl egészségi szempontból sem terjedhet, személynként 10 fillér fizetendő. Egy külön zárkaért egy fürdés után 10 fillér, egy törülközőért 6 fillér, egy lepedőért 10 fillér, egy uszónadráért 4 fillér díj jár. Gözfürdőjegy 70 fillér. Kádfürdőjegy 60 fillér. Porcellánkad fürdőjegy 1 korona. Zuhany fürdőjegy 50 fillér, de az a gözfürdő nélkül ezen díjért csak délután használható. Gözfürdő és zuhany minden pénteken délelőtt 6 óráig kizárólag a nők rendelkezésére áll.

— **A tolonckiszasszony.** Városunk túrelmes közönsége, úgy látszik, többé nem alkalmas fejős tehén az extravagáns kisasszony számára, mert az egy hónapig ezelőt meglelent s azóta napvilágot nem látott „Adria” *hetilap* szerkesztője az előfizetők legnagyobb örömeire állomást változtat s erről a „Budafok és Vidéke” a következő sorokban ad hirt:

„Simli Mariska, si saját szavai szerint „politikai igazgatás büntette” miatt a főváros területéről kiltatott, köz-égiték birájanak levelet írt, melyben bejelent az ön szándékát, hogy lakását Budafokra szeretné áttenni s egyidejűleg az általa szerkesztett „Adria” című képes hetilap szerkesztését is innen vezetni. Igéretet tesz arra, hogy semmiféle politikai mozgalmat nem szervez és abban részt nem vesz. „Nyárs-polgári csendes lakó”-nak ajánlközik.”

Mi szerecsens út kívánunk a távozónak.

— **A Székesfejvári Ev. Ref. Dalárda** f. évi június 15-én a Latzkovits-féle vendéglő kert-helyiségében (Budai-ut) saját könyvtára javára a dalárda közreműködésével s világpóstával egybekötött zártkörű táncmulaságot rendez. Kezdele este fél 9 órakor. Belépti-díj: Személyjegy 1 k., családjegy 1 k. 60 fill. Műsor: 1. „Viharban”, Dürner G.-tól. 2. „Száll a daru”, (népdal) Mocsáry Inrétől. 3. „Rákóczy-Bercsényi emlékezete” (1730-ból) Kuruc Nóta Szögyi Józseftől. 4. „A szerelem”, népdal.

— **Takonykór.** Ismét takonykóros megbetegedés tartja izgalomban városunk lotártó közönségét. A Felmayer kéfkéftő gyár lovain az elmúlt szombat este a kocsis gyanus tüneteket vett észre s Gerő igazgató azonnal előhívatta Heiser mén-telepi főállatorvost, a ki konstataálta, hogy az egyik lovon határozottan megállapítható a takonykór. Intézkedésére a lovakat a gypmesteri telepre szállították ki s malleinozásnak vetették alá. Mint-hogy erre a lovak reagáltak, az egyik — sárga — lovat tegnap, párját a pejt pedig ma kiirtották. A gyár istállóját lerombolják s a földet fertőtlenítik. A földművelésügyi miniszterhez távirati jelentés ment. Mint-hogy a lovak semmi más állattal nem érintkeztek, a város állategészségügye veszélyeztetve nincs.

— **Fogyókiséret és nyomozás a csendőrség-nél.** Figyelemreméltó s közbiztonsági szempontból igen üdvös intézkedést lépett életbe a magyar kormány. Vidéken, községekben egy a fogyókiséret, valamint a nyomozást is rendszerint a csendőrség teljesíti. Ebben a munkájában azonban ma igen gyakran fölirtóztatja a csendőrséget az a körülmény, hogy a vasútpénztárnál jegyet kell váltani. A pénztáros a vonat indulása előtt már nem ad jegyet és így a nyomozó közzeg nem egyszer marad le a vonatról pár pernyi differencia miatt akkor is, mikor gyors intézkedésre volna szükség. A bajon most úgy fognak segíteni, hogy a jövőben a kereskedelmi kormány megállapodik a belügyi kormányval egy általány összegben, amelyet évenként fizet és a csendőr épen úgy, mint a pénzügyőr, jegy nélkül utazhatik.

— **Lövölde.** Tekintettel arra, hogy vasárnap ifjúsági tornaverseny lesz, a honvéd zenekar pedig Keszthelyre a Festetich-szobor leleplezésére rándul át: a tervezett ünnepély és táncmulatság jövő vasárnapra azaz f. hó 15-ikére elhalasztatik. A rendező céllövészet és tekeverseny — cigány zene mellett — megtartatik. A bemenet díjtalan.

— **Realisták táncmulatsága.** A székesfejérvári állami főreáliskola ifjúsága f. hó 26-án (csütörtökön) az ifj. zenekar javára, saját helyiségében hangversenyyel egybekötött zártkörű táncmulatságot rendez. Kezdeté este fél 8 órakor. Beléptidj: Személy-jegy 2 kor. Családjegy 5 kor. A hangverseny műsora: 1. Összjáték. Előadja: az V. ker. honvéd-zenekar, *Fricsay* Richárd ur vezetésével. 2. a) „Czigány-kar,” Véber Károlytól. b) „Csinom-Palkó” (kuruc-dal) Káldy Gyulától. Enekli az ifj. énekkar, kíséri az V. ker. honvéd-zenekar. 3. Beethoven: *Sonata appassionata*. 1. rész. Zongorán előadja: dr. *Löwy* Károlyné öngyászta. 4. „Visszavárlak,” Endrődi Sándor költeménye. Szavalja: *Vámos* Hugó ur az orsz. színvívészeti akadémiá növendéke. 5. H. Wieniavsky: *Legenda*. Hegedűn előadja: *Tomni* Béla ur. Zongorán kíséri: dr. *Löwy* Károlyné öngyászta. 6. „A műkedvelő fotografa.” (Vig monolog.) Rudnyánszky Gy.-tól. Szavalja: *Szabó* Alajos ur. 7. „Bucsu az iskolától,” *Silcher* Frigyes-től. Enekli: az ifj. énekkar, a honvéd-zenekar kíséretével.

— **A villamos világítás.** A közgyűlés megszavazta a villamos világítást, a szerződés szerint megállapított, hogy ha a szerződési jóváhagyás a minisztériumtól április végére leérkezik, 1903 január 1-re tündéri fényben, villamos világításban fog úszni ősi városunk. A jóváhagyás késétt ugyan egy hónappal, — a mint értesülünk — a jövő év elejére még is villanyval fogják utcáinkat megvilágítani a mostani komis, pislogó mécsesek és itt-ott lobogó gázlángok helyett. A villany-telepet közvetlenül a gáztelep mellett fogják építeni a Gáz-utca és Kórház-utca sarkán, a régi Rózsa-házban. Az építkezést, illetőleg átalakítást ott *Say* Ferenc építész fogja intézni. A társulat pedig egyidejűleg hozzá fog a villamos kábelek lerakásához, hogy még az év végére készen legyenek vele.

— **Az imaház tolvaja.** F. hó 1-én reggelre a seregélyesi zsidó imaház perselyét felfeszítve találták s a benne levő 10—12 kor. készpénz hiányzott. A tettes Neuman Nemes Ernő pápai illetőségű zsidó tanító volt a kit tegnap a rendőrség letartóztatt.

— **A székesfejérvári felő kereskedelmi iskola** új épülete javára rendezendő ünnepély és az ezzel kapcsolatos mulatság kezd mindinkább szemléhetőbb lenni. A rendező bizottság, a mely már 107 tagból áll, f. hó 3-án tartott ülésében az egyes bizottságok és a tisztikar által ajánlott tervezetből a következőket fogadta el kivételre: A világító bizottság *Rauscher* Béla d. v. műhelyfőnök közbejöttével a Déli-vasut üzletigazgatóságát felkéri, hogy a helybeli műhelyben levő 12 villanyos ivlámpát engedje át a bizottságnak, ezen kívül pedig lámpionokkal lesz a kerthelyiség feldisztíve. A sátorbizottság öt nagyobb sátori fog felállítani, a melyekben bor, sör, pezsgő, savanyu vizek, tralik, virág, konfetti és szerpentin lesz az e célra felkötendő hölgyek segítségével rendes áron árusítva. Az elárusításnál a ráerőszakolás ki van zárva. A művész bizottság az V. honvéd kerület zenekarát és cigányzenét vesz igénybe, ezenkívül a déli vasuti műhely dalárdáját lámpionos szerenád rendezésére kéri fel; lesznek továbbá jámbor csoportok, melyek a kert különböző részeiben magyar és olasz dalokat fognak énekelni; lesz tarka színpad, a hol zenebohócok, akrobaták, gyors számolók, gyors rajzolók, gyors festők és cuplé énekesek fogják a közönséget mulattatni. Mindezekben felül pedig az alvó fakír, az újra összevarrott számi ikrek, és a tudós elefánt külön bódében lesznek láthatók. Fel van véve továbbá a műsorba a kerékpáros virágkorzó virágcsatával egybekötve, kerékpáros lassú verseny, tekeverseny, lawn tennis verseny, világpósta, gyorsfényképezés és vetített képek bemutatása, mely utóbbinak keresztülvitelére az itteni amateur club kéretett fel. A belépő díj személyjegy 2 korona, családjegy 5 koronában állapított meg. A meghívókat a jövő hét végén fogja a rendezőség szétküldeni.

— **A fürdés áldozata.** Alig van néhány nap óta meleg időjárás, a fürdés már áldozatot kívánt. Aban ugyanis a kis 9 éves Farkas Feri a napokban fürdés közben a vízbe fulladt. Mire észrevették, már a halálal vívdott s nem volt megmenthető az életnek.

— **Egy faiskola-felügyelői áldáról.** Birnbauer János szári főtanító levelére válaszul adjuk Balogh Sándor pázmándi főtanító következő sorait:

Tekintetes Szerkesztő úr!
Becses lapja június 3-iki számában Birnbauer János szári tanító kartársamtól egy cikk jelent meg, a melyben e lap május hó 13-iki számában közölt levellemmel foglalkozik. En a május hó 13-án megjelent számbani közleményemet az utolsó betűig fentartom és pedig a következő okból: *f. évi április hó 10-én egy szavahihető uri embertől — erre tanum is van — hallottam, hogy neki már jóval előbb Trexler István gyurói tanító, ki bent járt a főbírói hivatalban, azt mondta: „a 11-ik felügyelőségre Balogh azért sem, hanem a szári tanító lesz kinevezve.”*

Már most a ki tudja, hogy felterjesztés folytán a járási felügyelőt az alispán ur nevezni ki és május elején a kinevezés úgy is történt, a mint az eredeti forrásból „mondattott,” úgy Trexler gyurói tanítót vagy profétának kell tartani, a ki ilyen formán az ősi-í embert is felülmulja, az a másikat kell hinni. Egyik a kettő közül. Igaz-e vagy nem? Ennek az ellenkezőjét csak a bolonddal lehet elhitetni, de velem nem. A mi pedig kartársam többi okoskodását illeti, arra most már nem rejl tálók, tette volna ezt a kellő időben. De mégis egy-kettőt nem hagyhatok. En január hóban a főbíróhoz nem folyamodtam az állásért, mert még pályázat sem hirdettetett, én csak levélben kértem, hogy a kinevezés felterjesztésénél venné figyelembe hosszas gyakorlatomat stb. annak idején pártolólág terjesztene fel; sőt kérttem esetleges utasítását, ha netán bélyeges kérvényt vagy más okmányt kellene beküldeni. Ez mai napig is kezemben van, mert visszakaptam. Ami a 200 korona jutalmat illeti, azt sem az előjáróság, sem a főszolgabíróóság után nem kaptam, tehát nincs mit köszönni, hanem egyenesen a kir. tanfelügyelőség után és felterjesztésére, a hova mellékelve volt a kezelt faiskola rajza, kimutatva benne az összes faállomány. Ami pedig az én szakképzettségemet illeti, az igaz hogy 10 napos gyümölcsészeti tanfolyamot nem végeztem, de 14 évi gyakorlat és pedig eredményes gyakorlat, azt hiszem, kedves kartársam 10 napos gyümölcsészeti tanfolyamával csak felér.

A ki még 10 napos tanfolyamot végzett, annak még nincs mit hetvenkednie, az a „kitüntetéssel” szemben még nem verheti egész téglával a mellét, hogy hát im, nézd világ és bámujl! „10 napos kurzust végeztem!” Mert 14 évi eredményes gyakorlat és 10 napos gyüm. tanfolyam között — ha nem elfogultak — még a száriak is különbséget tudnak tenni. Hisz maga a földmívelésügyi miniszter ur szakképzetteknek tartja mindazon faiskola-kezelő tanítókat, a kik már fanyesztési jutalmat nyertek.

De hát meg van-e szári kartársamnak a gyümölcsészetről a 10 napos kiképezése és meg is szeretném látni, mert épen az ő Trexler jóbarátjától Pátkán, április 22-én 12—15 kartársam jelenlétében hallottam, hogy a szári kartársam csak szülőszeti kurzus végzett. Ha ennek ellenkezőjét hallottam volna — Trexler úrtól — bizonyára meg is irtam volna, hogy kivülem van még egy 10 napos „szakképzett” is. De ezt még látni szeretném.

Pázmándon, 1902. június 4.

Balogh Sándor.

— **Névváltoztatás.** Kiskoru Bruszt Jenő és Sándor székesfejérvári lakosok vezetéknévüket belügyminiszteri engedéllyel „Bánó”-ra változtatták.

— **Harcászati megbeszélés.** A helyben állomásozó 17. honv. gy. ezred legénysége f. hó 4-én Sárosfai *Büti* Gyula százados parancsnoksága alatt Pákozdt felé kivonult. Ugyanekkor Jámbor Ferenc vezérkari százados a Pákozdt mellett, 1848-ban lefolyt csatáról megbeszélést tartott, melyben az összes állásokat úgy a magyarok, mint a a horvátok részéről és ezek visszavonulásukról részletezte.

Eladó!
230 hektó használt boros hordó kitérő állapotban, újonnan literezve, 7 hektótól 14 hektóig különböző nagyságban KÖSZEGHY GYULA vendéglősnél Sárboárdon, az állomás mellett.

ÓRA JAVÍTÓ MŰHELY
Ungvári J., Kossuth-utca 2. sz.

Elvállal mindennemű óra javításokat jótállás mellett. Inga és fali órák javítása végett elegendő egy levelező-lapon értesíteni, óra javító műhely Kossuth-utca 2. sz. cím alatt és azt a háztól elhozatom.

Aki szöllőt
vagy házat
venni vagy eladni óhajt,
ugyszintén ki
értékpapírt
venni vagy eladni akar,
úgy forduljon hozzám, mert mindezt
a leggyorsabban eszközölöm.
KRAUSZ F. VILMOS
Basa-utca 2. szám.

Hirdetések
a „Fejérmegyei Napló”
részére
jutányos áron felvétetnek a
kiadóhivatalban
Szent-István-tér 1.